

ความก้าวหน้าการขับเคลื่อน
แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓
พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

โดย

นางณิรนุช อภาจรัส

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

การประชุมคณะกรรมการบริหารแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมฯ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

และการคลังและงบประมาณ กรมอนามัย ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑

วันอังคารที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมสมบูรณ วัชรโรทัย อาคาร ๑ ชั้น ๒ กรมอนามัย

ความเป็นมาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

WHO & UNEP & ๑๔ ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก (๒๕๕๐)

ประชุมรัฐมนตรีด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๑ วันที่ ๙ ส.ค. ๕๐ ณ กรุงเทพฯ

“กฎบัตรด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อม”
ปฏิญญากรุงเทพฯว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ประชุมรัฐมนตรีด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๕๓ ณ เจจู สาธารณรัฐเกาหลี
ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๐ ก.ย. ๒๕๕๖ ณ กัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย

ประชุมรัฐมนตรีด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก ครั้งที่ ๔ วันที่ ๖ ต.ค. ๒๕๕๗ ณ กรุงมะนิลา ฟิลิปปินส์

“Health and Environment at the centre of development”

ปฏิญญาเจจู ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ปฏิญญากัวลาลัมเปอร์ ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ปฏิญญามะนิลา ว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

คณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม (ประธานร่วม : ปลัด ก.สร. และ ปลัด ก.ทส. และกระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๔

แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙

แผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ²

สาระสำคัญแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

(แผนพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยมีระบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่เข้มแข็งและยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์หลัก

ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีสุขภาวะ และมีส่วนร่วมในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายหลัก

๑. ลดผลกระทบต่อสุขภาพจากปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม
๒. มีความร่วมมือการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม
๓. มีระบบการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมบนฐานความรู้และข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อกำกับดูแลและป้องกันปัญหา

ตัวชี้วัด

๑. อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคอันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศลดลงร้อยละ ๑๐ และโรคจากอาหารและน้ำเป็นสื่อลดลงร้อยละ ๕๐
๒. มีกลไกความร่วมมือด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ทุกระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ
๓. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

๔ ยุทธศาสตร์หลักของแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมต่อสุขภาพ

๑. มีระบบเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยงมลพิษสิ่งแวดล้อม
๒. มีระบบการประเมินรับรองมาตรฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
๓. อัตราป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ ลดลงร้อยละ ๑๐
๔. อัตราป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ลดลงร้อยละ ๕๐ ภายใน ๕ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างความร่วมมือพหุภาคีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางประชารัฐ

๑. ชุมชนสามารถดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น
๒. ร้อยละ ๗๐ ของเทศบาลจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน
๓. ร้อยละ ๕๐ ของเทศบาลทุกระดับมีโครงสร้างและบุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
๔. หน่วยงานภาครัฐ (ระดับกรม) มีแผนงาน/โครงการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบปีฐาน พ.ศ. ๒๕๕๙

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งระบบบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

๑. มีกฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรการทางกฎหมาย อวล.
๒. มีระบบฐานข้อมูลกลางและสารสนเทศด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
๓. มีการศึกษาวิจัยที่ตอบสนองการจัดการ อวล.
๔. ๗๗ จังหวัด บริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน บุคลากรและภาคีเครือข่ายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมให้มีความรอบรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ

๑. ร้อยละ ๕๐ บุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาสาสมัครได้รับการพัฒนาศักยภาพ
๒. หน่วยงาน สถาบันการศึกษา สถาบันฝึกอบรมและสถาบันวิจัยที่มีแผนงาน/โครงการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐหรือภาคอื่น ๆ ในการทำงานหรือพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมหรืออาสาสมัคร
๓. อสม. ๑ ล้านคน รอบรู้ อวล. เป็นแกนนำลด คัดแยกขยะในครัวเรือนและชุมชน จัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพได้

ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีสุขภาวะและมีส่วนร่วมในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

Roadmap เป้าประสงค์การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

วิสัยทัศน์: ประเทศไทยมีระบบการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ที่เข้มแข็งและยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

หลักการสำคัญ

- มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
- ส่งเสริม สร้างปัจจัยเอื้อ
- ป้องกันไว้ก่อน
- เสมอภาค

ประเด็นเน้นหนัก

- ชยะ และของเสียอันตราย
- มลพิษอากาศและสุขภาพ
- น้ำบริโภคและสุขาภิบาลอาหาร
- สารเคมีอันตรายและสุขภาพ
- พฤติกรรมสุขอนามัย

พ.ศ. ๒๕๖๐-๖๑

- ระบบเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยงอนามัยสิ่งแวดล้อม
- ระบบการรับรองมาตรฐานอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับสถานที่ต่าง ๆ ชุมชน และท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๖๒

- กฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรการกฎหมาย อวล.และบังคับใช้มีประสิทธิภาพ
- ระบบฐานข้อมูลกลางและสารสนเทศอนามัยสิ่งแวดล้อม
- องค์ความรู้ และนวัตกรรมจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ๒๕๖๓

- บุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และอาชีพอนามัย ได้รับการพัฒนาศักยภาพ ร้อยละ ๕๐

พ.ศ. ๒๕๖๔

- ระบบอนามัยสิ่งแวดล้อมเข้มแข็ง
- ทุกจังหวัดจัดการตนเองด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
- อปท. ร้อยละ ๗๐ จัดบริการ อวล.คุณภาพ
- อสม. ๑ ล้านคน รอบรู้และจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชนได้
- ชุมชนสามารถจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
- โรคระบบทางเดินหายใจ ลดลง ร้อยละ ๑๐
- โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ลดลง ร้อยละ ๕๐

ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิ ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และมีส่วนร่วมในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

ป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมต่อสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

สร้างความร่วมมือ พหุภาคีและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวทางประชารัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

สร้างความเข้มแข็งระบบบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

เสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน บุคลากรและภาคีเครือข่ายมีความรอบรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ

ความก้าวหน้าการขับเคลื่อนแผนฯ สู่การปฏิบัติ

1 กรมเห็นชอบแผนฯ วันที่ ๖ มิ.ย ๒๕๖๐

- แจ้งมติ กรม. และแผนยุทธศาสตร์ฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๑๖ หน่วยงาน และกรมต่าง ๆ ภายใน สธ. เพื่อนำไปประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการ (ส.ค.๖๐)
- ขับเคลื่อนและสร้างการรับรู้ภาคีเครือข่าย ในงานแถลงข่าว “๔ กรกฎาคม วันอนามัยสิ่งแวดล้อมไทย” (ก.ค. ๖๐)
- สื่อสารแผนยุทธศาสตร์ฯ ผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ เว็บไซต์ สว. และ group line เครือข่ายท้องถิ่น ชมรมฯ
- ชี้แจงและสร้างความเข้าใจการนำแผนยุทธศาสตร์ฯ ไปปฏิบัติให้กับ บุคลากร อวล. ระดับ คอ. และ สสจ.

๒๕๖๐

2 ก.ย.-ธ.ค. ๒๕๖๐

ประสานข้อมูลแผนปฏิบัติการฯ รวบรวมและวิเคราะห์แผนปฏิบัติการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำร่างกรอบแผนปฏิบัติการฯ เสนอคณะกรรมการ อวล. และใช้สำหรับการวางแผนขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผล

3 จัดประชุมคณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อม

➤ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ (วันที่ ๒๖ ม.ค. ๖๑)

- รับทราบมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ฯ และความก้าวหน้าการ จัดทำ(ร่าง)แผนปฏิบัติการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ฯ ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔
- พิจารณา(ร่าง)แนวทางขับเคลื่อนแผนฯ และการติดตามประเมินผล และเห็นชอบแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ฯ

๒๕๖๑

4 จัดประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ฯ (แผนจัดประชุมไตรมาสละ ๑ ครั้ง ภายหลังจาก กกก.อนามัยสิ่งแวดล้อมแต่งตั้ง)

- ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ : ก.พ. ๖๑
  - พิจารณาร่างแผนปฏิบัติการฯ ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ฯ และแนวทางการติดตาม
- ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ : เม.ย. ๖๑
  - รับรองแผนปฏิบัติการฯ ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔ และเตรียมการเสนอ กกก.อนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณา

การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔

